

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastojni, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 19.

V Ptuj v nedeljo dne 8. maja 1910.

XI. letnik.

Škandali na Ptujski gori.

Ploj častni tržan. — Jurček Topolovec zapira kmete. — Narodnjaška banda na begu.

Pretekla nedelja dne 1. majnika bila je za Ptujsko goro velepomembna. Prebivalstvo iz cele fare je namreč na ta dan dokazalo, da ne mara za politiko viteza brinjeve veje hofrata Ploja. Kmetje iz cele fare so odločno Ploju pokazali, kje je pustil zanj mizar luknjo. In velika večina poštenih kmetov je javno svojo nezadovoljnost in svoje ogorčenje pokazala, da je neka gotovo klavna gospoda, ki je prišla slučajno na občinsko krmilo, imenovala enega Ploja za častnega občana. Nikdo na Ptujski gori ne mara hofrata Ploja, kakor k večjem le Klemenčič, ki ljubi tako vroče kognak, potem Kupčič, ki je bil plačan od države in se sponaša ne vemo s čem, nadalje Jurček Topolovec, ki je prvikrat in zadnjikrat „rihtar“ in ki sliši menda travo rasti, ker se pusti od zloglasnih hujškatcev v nesrečo zapeljati, in še nekaj petolizceveh možic. Kmeti so tudi sami pa je v nedeljo presneto jasno pokazalo, da se požvižga na vse Plojeve laži in obljube. „Narodnjaki“ na Ptujski gori pa so bili tako „pametni“, da so pri tem slavljenju hofrata Ploja še pokazali vso svojo brezobzirnost in surovost. In to pot je Jurček Topolovec, po nesreči župan in trgu, napravil tako velikanski škandal, da si ga bode pač vse žive dni zapomnil. Mož, ki je bil izvoljen, da varuje postavo in pravice tržanov, ta mož je vrgel cesarsko postavo ob tla in je nanjo pljunil. Kakor v srednjem veku roparski vitezi vboge tlačene kmete, tako je skušal Jurček poštenega naprednega posestnika g. Repa zatreti. Brez vzroka in brez pravice je ta „čedni“ narodnjakarski rihtar g. Repa zaprl in držal od 11. ure dopoldne do 8. ure zvečer v neki prokleti luknji, v kateri mora sleherni pes krkniti, ako se ga pusti 24 ur tam. Topolovec kot rihtar je pljunil na postavo, on je brez pravice zaprl poštenega človeka, on je podoben turškemu sultanu; ali mi mu garantiramo, da si je s tem sam jama skopal. Nobena lumparija ne ostane neznana, prej ali slej se vse masčuje. Mi smo vse korake storili, da bode politična oblast in sodnija temu Jurčku Topolovcu postavne naučila. Kmetje in tržani pa so si svoje mnenje o temu človeku gotovo že napravili. Tako daleč pač se nismo, da bi en Topolovec poštene posestnike zapiral! Skrbeli bomo, da ne zraste drevje v nebesa. . . . Da pa ves svet izve, kako nastopa narodnjaška banda, hočemo dogodne pretekle nedelje malo natančneje popisati. Omenimo, da se bodo s temi dogodki sodnija in tudi druga oblastva natanko pečali!

Kaj je bilo?

Prijatelj kognaka Klemenčič je menda duša cele stvari. Mož je semtertja tudi trezen in tako je iztuhel, da se mora hofrata Ploja „častnim“ tržanom imenovati. Zakaj? Kakšne so Plojeve zasluge za Ptujsko goro? Od Ploja vemo, da je

prijatelj brinjevega grmovja, da se mu je že vrglo besedo „lažnik“ v obraz, brez da bi se tega madeža opral, da se ga je vrglo iz deželnega zbora, da bode kmalu tudi iz državne zbornice odletel, da je človek, ki se je v svoji mladosti za Nemca delal, da je nemške podpore dobival, ki pa hoče danes vse Nemce žive požreti, čeprav še danes pošteno slovenski govoriti ne zna. Od Ploja vemo vse to in še več. Ali so ga Topolovec, Klemenčič o compagnia bella morda zato „častnim“ tržanom imenovali? Mi tega ne vemo! Mi ne vemo, kaj je vzrok, da gotovi ljudje Ploju med škrice njegovega fraka lezejo. Ali to vemo, da je smatrala pretežna večina prebivalstva fare Ptujška gora to vsiljivo klečeplaztvo pred enim Plojem za sramoto in za izzivanje. Ljudje se danes ne pustijo več od nikogar, tudi od hofrata ne, za norca imeti. Zlasti pa so bili kmetje zato razburjeni, ker jim je Ploj vedno vse mogoče podpore obljuboval, dobili pa ničesar niso. Podpora na Ptujski gori so narodnjaki med seboj razdelili! Velika množina revnih kmetov pa ni dobila nič! Iz tega vzroka je bilo ljudstvo razburjeno in se je le smejalo tistim par „narodnjakom“, kateri so vabili na Plojeve limanice. Od učiteljev a la Klemenčič se ljudje danes ne pustijo več politike učiti. In Jurček Topolovec morda še veruje, da je ta šomašter največji modrijan, ali ostali kmetje se lepo zahvalijo za to modrost. „Ljudska slavnost za Ploja je imela torej proti sebi — ljudstvo. Ni čuda, da je „narodnjakom“ takoj srce v hlače padlo. Poklicali so hitro žandarje na pomoč. Najmanj 8 žandarjev je varovalo dragoceno življenje hofrata Ploja in njegovih tovarišev. Zdi se nam, da je Ploj sploh zelo previden in strahopeten postal, odkar so ga v Ptuj 1. 1908 tako gorko pretepli. . . .

Plojeva „fana“.

Narodnjaki so tistega Ploja, ki se niti slovenskega jezika naučil ni, seveda s slovenskimi zastavami pozdravljali. Med največje „čestilce“ hofrata Ploja pa spada gotovo naš vrli posestnik in krčmar g. Al. Repa. On ima Ploja tako rad, kakor par tisoč kron dolga. In g. Repa ve, zakaj „ljubi“ Ploja. Ne morda samo zaradi tega, ker mu je skušal Ploj vedno kolikor mogoče škodovati. Pač pa v prvi vrsti zato, ker g. Repa dobro ve, da je Plojeva ministerska politika največja nevarnost za našega itak dovolj vbožnega kmeta. Že iz tega stališča je hotel g. Repa hofrata Ploja počastiti. In — razobesil je Ploju raz svoje hiše „fano“. Seveda, „fana“ ni bila ravno iz same žide, tudi iz žameta ne, ampak za Ploja ni bila preslaba. Ta „fana“ je namreč obstajala iz starih žakljev, v katerih smo pač nekaj raztrganih lukenj opazovali. Poleg tega je kinčala to imenitno „fano“ tudi lepa, zelena brinjeva veja. . . . Ljudje, kmetje in kmetice, pa so se veseli smejali. Vpili so: „Aha, to so tisti žaklji, v katerih smo dobili od Ploja obljubljeno koruzo“. Drugi zopet so rekli: „Ni čuda, da kmetje te koruze nismo v roko dobili: žaklji imajo luknje in vsa koruza se je stresla“. . . . Z eno besedo: ljudstvo se je zabavalo in smejalo. Naj bode ta šala zdaj

dobra ali slaba; na vsak način ni to noben zločin, zaradi katerega bi se smelo poštenega posestnika zapreti. In vendar se je to zgodilo!

Jurček divja. . .

Okroglo ob 1/2 8. uri je g. Repa prvič to svojo „fano“ razobesil. Nakrat mu prinese občinski sluga pismo, v katerem zahteva rihtar Jurček, da naj g. Repa „v 5 minutah (!) „fano“ doli vzame, drugače mu jo bodo dali s silo doli vzeti.“ — G. Repa je pismeno odgovoril, da vzame svojo „fano“ doli, ako narodnjaki to tudi storijo. Za vsako silo pa dela župana odgovornega. Ob 1/2 9. uri prišel je rihtar z 2 žandarjoma in 1 obč. odbornikom (znanim od Nemcev živčim Gokovičom). Zahtevali so, da Repa „fano“ doli vzame. On pa je rekel: „Če imate Vi postavo, te si jo pa doli vzemete“. Zahtevali so „v imenu postav“ ključ in odnesli Repove žaklje proč (žakelj je bil sicer 1 K vreden in g. Repa ga do danes še ni nazaj dobil. Morda se hrani res Plojeva koruza v njem). . . . No, Repa je imel hvala Bogu še nekaj žakljev in jih je zopet van izobesil. Ob pol 11. uri pride županov Jurček zopet z 2 žandarjoma in — pričeli so g. Repo v samotni kotiček siliti ter so tam nanj nemško (!) govorili. Repa jim je dal ključ in je rekel: Ako je „fana“ protipostavna, naj jo doli vzamejo! Ali zahtevali so, da naj Repa to stori. Vkljub temu, da je tako postopanje podobno nasilju, je g. Repa rekel, da sname „fano“, ako se mu to „v imenu postav“ zapove. Na mesto da bi se to storilo, se je pa g. posestnika Repa aretiralo. Župan in 4 žandarji so ga gnali iz hiše, polne gostov, brez klobuka, tja v zapor. To je pravica, kaj? Zaradi ene šale človeka aretirati in s 4 žandarji gnati, brez klobuka, v slabem vremenu?! Tako pravico deli na Ptujski gori Jurček Topolovec. Mi ne vemo, v koliko so te aretacije orožniki krivi. Aratacijo izpregovoril je tit. stražmojster Božič. Vodja žandarmerijske komande pa je g. stražmojster Planinc, o katerem se pripoveduje, da je posebni prijatelj Klemenčičeve gospode. Poizvedeli bomo tudi to. Upamo pa, da so orožniki veliko bolje postavo vpoštevali, kakor en Jurček. In zato nosi brčkone tudi Jurček vso odgovornost!

Pošteni mož v zaporu.

Brez pravice in proti vsaki postavi je Jurček Topolovec zdijval ter g. Repo aretirat. Že zaradi tega bi moral Jurček dobiti breco, da bi kakor „luftbalon“ iz županskega stolca odletel. Ali kar je naprej zagrešil, je še hujše. Priglal je g. Repo s pomočjo orožnikov v t. zv. „občinski zapor“. Ta „zapor“ je neka v hribu narejena luknja, v kateri niti kaže in škorpioni ne bi mogli živeti. Vrata imajo polno odprtino, tako da prihaja veter skozi. Pod nogami nič kot mokra zemlja, povsod polno pajčevin. Vso pohištvo obstoji iz ene „prične“ brez vsega. Niti v Sibiriji nimajo takih „zaporov“. Kmetje so se splošno pomenkovali, da bi jih bilo sram, ako bi imeli take svinjske hleve. . . . In v tem „zaporu“ v tej za roparje preslabi